

دروس پیش نیاز: فرایند

نام درس: پرستاری بهداشت مادران و نوزادان

تعداد و نوع واحد: ۲,۵ واحد تئوری شماره رس:

یادگیری و اصول آموزشی بهییمار, دارو شناسی

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری دانشکده: دانشکده پرستاری و مامائی

گروه آموزشی: پرستاری

نام مدرس: خانم دکتر فاضل

سال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۰-۱۳۹۹

ترم تحصیلی: ۴

تاریخ پایان ترم: ۱۴۰۱/۴/۳۰

تاریخ شروع ترم: ۳۰/۱۱/۱۴۰۰

تعداد جلسات: ۲۰ جلسه

محل تشکیل کلاس: جوین (کلاس ۸)

روز و ساعت: جوین یکشنبه (۸-۱۲)

مقدمه (شرح درس): مادران و نوزادان حدوداً دوسوم جمعیت هر جامعه ای را تشکیل داده و جزء گروههای آسیب پذیر جامعه محسوب می شوند ، ارتقاء سلامتی این قشر از جامعه از وظایف عمده کادر بهداشتی درمانی بوده و سلامتی کل جامعه را در پی خواهد داشت . لذا ضروری است دانشجویان پرستاری با مراحل مختلف بارداری ، زایمان ، پس از زایمان و مراقبتهای مربوطه آشنایی کامل داشته باشند . این درس بر پی ریزی یک جامعه سالم و بر موازین اسلام استوار است . بر این اساس مفاهیم بهداشت مادران و نوزادان ، قلمرو فعالیت مادر و کودک، سلامت زن به عنوان یک اولویت در ارائه مراقبت های بهداشتی اولیه با توجه به استراتژی های سازمان بهداشت جهانی ، اهمیت آموزش در تامین، حفظ و ارتقاء سلامت مادران و نوزادان و پیشگیری از عوارض ناشی از تغییرات بلوغ ، بارداری ، زایمان و یائسگی شرح داده می شوند . این درس با حضور فعالانه دانشجویان در حیطه های آموزش نظری و عملی و آشنایی با مراحل طبیعی زندگی مادر و نوزاد به آنها فرصت می دهد تا توانایی های لازم را برای ارزیابی سلامت مادر ، جنین و نوزاد و به طور کلی خانواده در انتظار فرزند و تشخیص مسائل و مشکلات آنها کسب نمایند و در موقعیت های مختلف آموخته های خود را برای انجام تدابیر پرستاری به کار گیرند .

هدف کلی: هدف این درس فراهم ساختن امکان فهم دانشجوی نسبت به بهبود سلامت زنان به طور فردی و جمعی (سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی) از نوجوانی تا کهنسالی است. به علاوه شناخت پویایی فیزیکی، فیزیولوژیکی و روانی زنان از نوجوانی تا پیری و نحوه سازگاری آنها با این مراحل مدنظر می باشد. هدف دیگر تاکید بر مسائل مربوط به رشد و تکامل همانند بلوغ حاملگی، تولد کودک نوزادی، یائسگی و کهنسالی ، اهمیت آموزش دیگر تاکید برای پذیرش نقش و پیشگیری از عوارض تاثیر عوامل مذهبی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی بر سلامت زن و خانواده در انتظار فرزند است. نظریه ها و اصول پرستاری ارائه شده در این درس پایه ای برای تفکر انتقادی کاربرد تحقیق و استفاده از فرآیند پرستاری در مراقبت بهداشتی از زنان خواهد بود.

اهداف اختصاصی درس

از دانشجویان انتظار می رود پس از پایان دوره بتوانند

از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره قادر باشند :

۱. بهداشت مادران و نوزادان را تعریف کند.
۲. وظائف پرستار بهداشت مادران و نوزادان را لیست کند.
۳. شاخصهای بهداشتی جامعه را محاسبه نماید.
۴. استراتژیهای سازمان بهداشت جهانی را فهرست کند.
۵. آناتومی قسمتهای مختلف دستگاه تناسلی زن را شرح دهد.
۶. فیزیولوژی قسمت های مختلف دستگاه تناسلی زن را بیان کند.
۷. قسمتهای مختلف استخوان لگن را تشریح نماید.
۸. قسمتهای مختلف استخوان لگن را روی شکل نامگذاری کند.
۹. انواع لگن ها را از نظر ساختمانی با یکدیگر مقایسه نماید.
۱۰. تاثیر ابعاد لگن در سطوح مختلف را بر سیر زایمان تفسیر نماید .
۱۱. روشهای بالینی پلویمتری را شرح دهد.
۱۲. اعمال پستان را نام ببرد.
۱۳. چرخه قاعدگی را بیان کند.
۱۴. علائم بلوغ را دسته بندی نماید.
۱۵. عوارض یائسگی را فهرست کند.
۱۶. نحوه تشکیل سلول تخم را بیان کند.
۱۷. انواع جفت (طبیعی و غیر طبیعی) را با هم مقایسه کند.
۱۸. علل ایجاد دردهای زایمان را فهرست کند.
۱۹. شرایط استفاده از انواع بی حسی را در زایمان شرح دهد.
۲۰. روشهای تسکین غیر دارویی درد زایمان را با یکدیگر مقایسه کند.
۲۱. موارد نیاز زوجین به مشاوره ژنتیک را نام ببرد.
۲۲. انواع شایع بیماریهای کروموزومی را لیست کند.
۲۳. احتمال وقوع برخی از بیماریهای ژنتیکی را در مادر محاسبه نماید.
۲۴. بر اساس طرح شجره نامه نحوه انتقال بیماری ارثی را تشخیص دهد.
۲۵. نظر اسلام نسبت به نسل سالم را بیان کند.
۲۶. طرز تشکیل بند ناف را شرح دهد.
۲۷. منبع تشکیل مایع آمینوتیک را بیان کند.
۲۸. اعمال مربوط به بند ناف را توضیح دهد.
۲۹. نقش مایع آمینوتیک را در رشد و تکامل جنین توضیح دهد.
۳۰. مشخصات هر یک از دوره های جنینی را شرح دهد.
۳۱. دوره های جنینی را تقسیم بندی نماید.
۳۲. گردش خون جنینی را شرح دهد.
۳۳. گردش خون جنینی را با گردش خون پس از تولد مقایسه نماید.
۳۴. تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری را در ارگانهای مختلف توضیح دهد.
۳۵. طرز گرفتن تاریخچه مامایی را شرح دهد.
۳۶. فواصل مراقبتهای پره ناتال را بیان نماید.
۳۷. آزمایشهای روتین دوران حاملگی را لیست کند.
۳۸. نتایج آزمایشهای روتین دوران حاملگی را تفسیر نماید.
۳۹. آزمایشهای لازم به مدد جو در دروان بارداری (بهداشت روحی - جسمی - تغذیه ، ورزش) را بیان کند.

۴۰. واکسنهای مجاز در بارداری را فهرست کنند.
۴۱. حاملگی های پر خطر را شرح دهد.
۴۲. بر اساس BMI مادر باردار، میزان اضافه وزن مجاز برای وی را بیان نماید.
۴۳. انواع ورزشها و روشهای آرامسازی دوران بارداری را شرح دهد.
۴۴. انواع روشهای بررسی سلامت جنین را بیان کند.
۴۵. روشهای بررسی سلامت جنین را با یکدیگر مقایسه نماید.
۴۶. روش انجام NST را شرح دهد.
۴۷. نتیجه تست NST را تفسیر نماید.
۴۸. تکنیک OCT را توضیح دهد.
۴۹. موارد اندیکاسیون انجام تکنیک OCT را فهرست نماید.
۵۰. آموزشهای لازم پس از زایمان را لیست کند.
۵۱. انواع روشهای تشخیص حاملگی را نام ببرد.
۵۲. سن حاملگی را در خانم باردار با توجه به تاریخ LMP وی محاسبه نماید.
۵۳. تاریخ احتمالی زایمان را در خانم باردار محاسبه نماید.
۵۴. آموزشهای لازم به مادر مبتلا به تهوع و استفراغ بارداری را توضیح دهد.
۵۵. آموزشهای لازم به مادر مبتلا به یبوست را توضیح دهد.
۵۶. اقطار سر جنین را در چرخش سر مقایسه نماید.
۵۷. انواع نمایش های سر جنین در داخل لگن مادر را بیان کند.
۵۸. انگاژمان سر جنین را تعریف کند.
۵۹. هدف از انجام هر یک از مانورهای لئوپولد را بیان نماید.
۶۰. انواع پوزیشن های عضو نمایشی در لگن مادر را از روی تصویر شناسایی نماید.
۶۱. قرار جنین را تعریف نماید.
۶۲. نقش دیلاتاسیون را در پیشبرد زایمان بیان کند.
۶۳. واژه مامایی را تعریف کند.
۶۴. تئوریهای مربوط به شروع زایمان را با یکدیگر مقایسه کند.
۶۵. علائم زایمان کاذب را با زایمان حقیقی مقایسه کند.
۶۶. خصوصیات انقباضات رحمی را توضیح دهد.
۶۷. خصوصیات هر یک از مراحل زایمان را شرح دهد.
۶۸. مراقبتهای ضروری مادر و جنین را در مراحل مختلف زایمان بیان نماید.
۶۹. حرکات اساسی در مکانیسم زایمان را به ترتیب بیان نماید .
۷۰. آموزشهای لازم به مادر را در مراحل مختلف زایمان لیست نماید.
۷۱. مراقبتهای فوری مرحله چهارم زایمان را شرح دهد .
۷۲. تقیرات رحم در دوره بعد از زایمان را شرح دهد
۷۳. تغییرات دستگاه گردش خون در دوره بعد از زایمان را شرح دهد
۷۴. انواع روشهای پیشگیری از بارداری را نام ببرند
۷۹. موارد استفاده و کنترااندیکاسیون و عوارض جانبی هر روش را بیان نمایند

□ استراتژی آموزشی (روش های تدریس): ترکیبی

■ سخنرانی □ کنفرانس ■ بحث گروهی

- Case Report PBL Round کارگاه آموزشی بحث در گروه‌های کوچک
 Morning Report غیره

وسایل کمک آموزشی: رایانه و نرم افزارهای تولید و ارائه محتوا و سامانه نوید

وظایف و تکالیف دانشجوی: پرسش و پاسخ، انجام تکالیف

نحوه ارزشیابی دانشجوی:

مراحل ارزشیابی: مرحله ای تکوینی

شرکت فعال در کلاس: ۱۰ درصد

انجام تکالیف: ۱۰ درصد

امتحان میان ترم: ۲۰ درصد

امتحان پایان ترم: ۶۰ درصد از نمره نهایی

نوع امتحان میان ترم: شفاهی تشریحی چند گزینه ای صحیح و غلط

چور کردنی

نوع امتحان پایان ترم: شفاهی تشریحی چند گزینه ای صحیح و غلط

چور کردنی

جلسه	تاریخ ارائه	روز و ساعت	موضوع جلسه	مدرس
۱	۱۴۰۰/۱۲/۱	یکشنبه ۸-۱۲	کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان(تعریف،اهداف،قلمرو،فرایند پرستاری،فرهنگ و تاثیر آن، خانواده، تفکرانتقادی و.....)	خانم دکتر فاضل
۵	۱۴۰۰/۱۲/۲۹	یکشنبه ۸-۱۲	بارداری: تعریف واژه ها و اختصارات علائم و نشانه های حاملگی (علائم حدسی، احتمالی،قطعی (روش های محاسبه تاریخ احتمالی زایمان توضیح داده ومحاسبه نماید.	
۶	۱۴۰۱،۰۱،۱۴	یکشنبه ۸-۱۲	تغییرات دوران بارداری : جسمی) دستگاههای مختلف بدن(و روانی مادر باردار را شرح دهد.	
۷	۱۴۰۱،۰۱،۲۱	یکشنبه ۸-۱۲	مراقبت های دوران بارداری(سه ماهه اول، دوم و سوم)، تغذیه و نیازهای غذایی، واکسیناسیون،ورزش، علائم هشداردهنده، ناراحتی های جزئی و..... را شرح دهد.	
۸	۱۴۰۱،۰۱،۲۸	یکشنبه ۸-۱۲	ارزیابی سلامت جنین و انواع آن(تهاجمی، غیرتهاجمی) عوارض و مراقبت های پرستاری در هر روش را نام برده وشرح دهد.	
۹	۱۴۰۱،۰۲،۱	یکشنبه ۸-۱۲	ژنتیک و مشاوره ژنتیک، نظر اسلام نسبت به داشتن نسل سالم و نقش پرستار در مشاوره ژنتیک را بیان نماید.	
۱۰	۱۴۰۱،۰۲،۸	یکشنبه ۸-۱۲	زایمان طبیعی وعوامل موثر بر آن،عوامل روانی، مراحل مختلف و مراقبتهای پرستاری را شرح دهد.	
۱۱	۱۴۰۱،۰۲،۱۵	یکشنبه ۸-۱۲	روش های مختلف کاهش درد زایمان (دارویی وغیر دارویی) مزایا ومعیایب هر روش ، مکانیزم اثر و مراقبت های پرستاری مربوطه را بدانند.	

دوره بعد از فیزیکی زایمان (تغییرات و فیزیولوژیکی، روحی روانی) احکام شرعی و - مراقبت‌های پرستاری این دوران را بیان نماید.	یکشنبه ۸-۱۲	۱۴۰۱،۰۲،۲۲	۱۲
نوزاد طبیعی (فیزیولوژی دستگاه‌های مختلف نوزاد، مشخصات فیزیکی) و مراقبت‌های پرستاری از نوزاد در اتاق زایمان، نوزادان و منزل را توضیح دهد.	یکشنبه ۸-۱۲	۱۴۰۱،۰۲،۲۹	۱۳
فیزیولوژی ترشح شیر (مشخصات شیر مادر، مزایا و.... تغذیه مصنوعی و انواع شیرمصنوعی و نظر اسلام نسبت به تغذیه با شیر مادر را بیان نماید.	یکشنبه ۸-۱۲	۱۴۰۱،۰۳،۱	۱۴
جمعیت‌شناسی فرزندآوری بهداشت و تنظیم خانواده، انواع روش‌های پیشگیری از بارداری (طبیعی، مصنوعی و دائمی) عوارض، نقش پرستار در فرزندآوری مشاوره و آموزش به مددجو روش‌های پیشگیری از بارداری اضطراری را شرح دهد.	یکشنبه ۸-۱۲	۱۴۰۱،۰۳،۸	۱۵

References

۱. کانینگهام و همکاران، بارداری و زایمان ویلیامز - ترجمه دکتر بهرام قاضی جهانی و روشنگر قطبی با نظارت دکتر ملک منصور اقصی - ناشر: گلپان نشر تهران ۱۳۸۹.
۲. ذوالفقاری، میترا. اسدی نوقانی، احمد علی. پرستاری بهداشت مادران و نوزادان. ناشر بشری مرکزی علوم پزشکی. چاپ اول ۱۳۹۱
۳. ربابه ضیغمی کاشانی. پرستاری بهداشت مادر و نوزاد. تهران انتشارات بشری چاپ دوم، ویرایش سوم ۱۳۸۹
۴. Marilyn J.Hockenberry.David Wilson.Wongs Nursing care of Infants an children. Ninth Edition VOL ۱.۲.COPYRIGHT ۲۰۱۱ BY MOSBY inc. ISBN:۹۸۷-۰-۳۲۳-۰۶۹۱۲
۵. E.MALCOLM symonds. Iarm.syonds- Essential obstetrics and gynaecology- Timothy horne EDINBURGHLONDON new york hiladelphia Sydney toron to ۱۹۹۸
۶. DAVID James . Philipj . Steer and et al . High Risk Pregnancy. Management options. WB saunders. ISBN O ۷۰۲۰ .
۷. Wong, donna,L shanone. Perry. Maternat child nursing care. Mosby
کتاب و درسنامه‌های انگلیسی و فارسی موجود در کتابخانه و مقالات مرتبط به انضمام:
۹. Roberta Durham , Linda Chapman . Maternal-Newborn Nursing: The Critical Components of Nursing Care ۳rd Edition DURUAM CHAPMAN. ۲۰۲۰.
۱۰. Gloria Leifer Introduction to Maternity and Pediatric Nursing, ۸th Edition Elsevier . St. Louis ۲۰۱۹
۱۱. Michele R. Davidson, Marcia L. London, Patricia A. Wieland Ladewi. Olds' maternal-newborn nursing & women's health across the lifespan/ g.-- ۸th ed.-- Upper Saddle River, N.J.: Pearson Prentice Hall,, ۲۰۰۸ .
۱۲. Adele Pillitteri. Deitra Leonard Lowdermilk Maternity & Women's Health Care/ [edited by]... [et al.]-- ۱۰th ed.-- St. Louis: Elsevier Mosby,, c۲۰۱۲ .

۱۳. Susan Scott Ricci . Essentials of Maternity, Newborn, and Women's Health Nursing/.-- ۳rd ed--
Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, ۲۰۱۳ .